

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 5793/21

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

המבקשת: פי.סי מדיקל (2007) בע"מ

נגד

המשיבים: 1. אסטרזהזניקה (ישראל) בע"מ
2. תאגיד הבריאות ליד המרכזי הרפואי תל אביב
3. פרופ' נדיר ארבר

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו מיום 20.7.2021 בת"א 16444-02-21 שניתנה על-ידי כב' השופטת עינת רביד

בשם המבקשת: עו"ד עמוס בנצור

החלטה

לפניי בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב (כבוד השופטת עינת רביד) בת"א 16444-02-21 מיום 20.7.2021, בה התקבלה בקשת המשיבה 1 (התובעת בבית משפט קמא) לתיקון כתב תביעה והוספת נתבעים. בצד בקשת רשות הערעור הוגשה גם בקשה לעיכוב ביצוע.

1. ביום 8.2.2021 הגישה המשיבה 1, חברה בת של חברת התרופות הבינלאומית AstraZeneca (להלן: התובעת בהליך קמא), תביעה על סך של כ-9 מיליון ש"ח נגד המבקשת – פי.סי מדיקל (2007) בע"מ, חברה העוסקת בתחום הרפואי (להלן: פי.סי. מדיקל), ונגד המרכז הרפואי תל אביב ע"ש אליאס סוראסקי, ומי שכיהן בתקופה הרלוונטית כממלא מקום מנכ"ל בית החולים איכילוב, פרופ' נדיר ארבר (להלן ולשם הנוחות יכוננו: המרכז הרפואי איכילוב ו-פרופ' ארבר), בהתאמה, ויחד עם המבקשת בהליך שלפניי - הנתבעים). בכתב התביעה נטען כי הנתבעים הפרו התחייבותיהם לאסוף מלאי

של חיסונים נגד שפעת שהוזמנו על ידם במהלך החודשים אוגוסט וספטמבר 2020, ובעקבות כך נאלצה התובעת לאחסן את חיסוני השפעת, ולבסוף להשמידם.

2. בד בבד עם הגשת התביעה, הגישה התובעת בהליך קמא בקשה לצו עיקול על כספים ונכסים של פי.סי. מדיקל עד לסכום של 5 מיליון ש"ח. יודגש כי לא הוגשו בקשות עיקול ביחס לנכסי המרכז הרפואי איכילוב או לנכסי פרופ' ארבר. ביום 10.2.2021 ניתן צו עיקול כאמור, אלא שאז התברר כי לפי.סי. מדיקל לא קיימים נכסים בני עיקול.

3. בימים 18.4.2021 ו-19.4.2021 הוגשו כתבי הגנה מטעם הנתבעים לבית משפט קמא. בין היתר, נטען בכתבי ההגנה כי התובעת בהליך קמא נעדרת עילת תביעה משום שהסכם לרכישת חיסוני השפעת נחתם מול ספקית חיסונים, חברת סלומון לויין ואלשטיין בע"מ (להלן: החברה הספקית), ועל כן אין יריבות חוזית בין הנתבעים לבין התובעת בהליך קמא. עוד נטען כי התובעת בהליך קמא אינה רשאית על פי דין לשווק במישרין חיסונים בישראל, אלא באמצעות החברה הספקית, וכי פי.סי. מדיקל אינה רשאית לרכוש חיסונים על פי דין. מכאן, כי התביעה אותה הגישה התובעת בהליך קמא היא למעשה תביעה לאכיפת חוזה בלתי חוקי. עוד נטען כי כתב ההתחייבות עליו חתמו הנתבעים אינו הסכם מחייב, וכי הוא אף בוטל באופן מפורש בהסכם שנחתם מול החברה הספקית. בנוסף, נטען כי התובעת בהליך קמא והחברה הספקית סיכלו את מבצע חיסוני השפעת שניסו הנתבעים ליזום, וכי למעט הזמנה אחת של 1,920 מנות חיסון שפעת לא הוזמנו חיסונים כלשהם על ידי הנתבעים. בכתב ההגנה של המרכז הרפואי איכילוב ופרופ' ארבר נטען כי החברה שנתבעה בכתב התביעה איננה בית החולים הממשלתי-עירוני איכילוב, אלא חברה חסרת פעילות וריקה מתוכן. עם זאת, למען הזהירות, הוגש כתב הגנה על ידי תאגיד הבריאות ליד המרכז הרפואי תל אביב (ע"ר) (להלן: תאגיד הבריאות).

4. שבועיים לאחר מכן, ביום 3.5.2021, הגישה התובעת בהליך קמא בקשה לתיקון כתב תביעה (להלן: בקשת התיקון). בבקשת התיקון התבקש צירופים של 2 נתבעים נוספים להליך – חברת עוגיו אחזקות בע"מ, היא בעלת השליטה ובעלת המניות היחידה בפי.סי. מדיקל, ומר בועז דקל הוא הדירקטור היחיד בפי.סי. מדיקל ובעל השליטה ובעל המניות היחיד בחברת עוגיו (להלן: הנתבעים שצירופם התבקש). על פי הנטען בבקשת התיקון, מנהלי ובעלי השליטה בפי סי מדיקל ניהלו אותה במצב מובהק של "מימון דק" באופן המצדיק הרמת מסך כפולה של מסך ההתאגדות בינם לבין פי.סי. מדיקל. בנוסף, עתרה התובעת בהליך קמא לשינוי זהות הנתבעת 2 כך שבמקום בית החולים איכילוב

יבוא תאגיד הבריאות, וזאת נוכח הנטען בכתב ההגנה שהוגש על ידי המרכז הרפואי איכילוב. כבר עתה יצוין כי כתב התביעה המתוקן לא צורף לבקשת התיקון.

5. הנתבעים מצידם התנגדו לבקשת התיקון. בין היתר, טענו הנתבעים לחוסר תום לב דיוני והעדר ניקיון כפיים מצד התובעת בהליך קמא, שכן לשיטתם תכלית הבקשה היא הפעלת לחץ פסול על בעלי השליטה בפי.סי. מדיקל. כן הלינו הנתבעים על כך שכתב התביעה המתוקן לא צורף לבקשה. המרכז הרפואי איכילוב ופרופ' ארבר ציינו בהתייחסותם כי אין להם התנגדות עקרונית להחלפת הישות המשפטית הרלוונטית של בית החולים איכילוב, אולם תלו את התנגדותם במחדלים הדיוניים של התובעת בבקשת התיקון, ובכלל זה היעדרו של תצהיר תומך ואי צירוף כתב התביעה המתוקן.

6. בסמוך לאחר מכן, הגישו הנתבעים ביום 17.6.2021 בקשה לסילוק התביעה על הסף מחמת היעדר יריבות והיעדר עילה, מחמת חוסר תום לב ושימוש לרעה בהליכי משפט, ומחמת היותה מנוגדת להוראות הדין בישראל ביחס למכירה ושיווק של תרופות וחיסונים (להלן: הבקשה לסילוק על הסף). לאחר שהוגשה תשובת התובעת בהליך קמא לבקשה לסילוק על הסף, ותגובת הנתבעים לה, ניתנה ביום 20.7.2021 החלטת בית המשפט קמא בשתי הבקשות – הבקשה לתיקון כתב תביעה והבקשה לסילוק על הסף.

7. בהחלטתו, קבע בית משפט קמא כי יש להיעתר לבקשת התיקון. לאחר שסקר את הפסיקה הרלוונטית לעניין, קבע בית משפט קמא כי בקשת התיקון הוגשה בשלב מוקדם יחסית של ההליך, טרם בוצעו הליכים מקדמיים, ובטרם הגשת ראיות או דיון מקדמי בהליך. עוד צוין, כי הטענות של התובעת כלפי הנתבעים שצירופם התבקש עוסקות באותה מסכת עובדתית ועל כן ראוי כי תתבררנה במסגרת ניהול ההליך. בית המשפט קמא הכיר כך שמדובר בהוספת עילות תביעה חדשות בדבר "מימון דק" אולם סבר שאין בכך כדי להצדיק דחייה של בקשת התיקון. בנוסף, בית המשפט קמא קבע כי התיקון המבוקש לא יקנה לתובעת יתרון דיוני ולא יפגע במי מהנתבעים, זולת הגשת כתבי הגנה מתוקנים, והארכה מסוימת של הדיון, אולם סבר כי נזק זה ניתן לריפוי באמצעות פסיקת הוצאות בסך של 7,500 ש"ח. לבסוף, דחה בית משפט קמא את הטענה בדבר חוסר תום לב מצד התובעת בעצם הגשת בקשת התיקון. למען שלמות התמונה, יצוין כי בהחלטתו דחה בית משפט קמא גם את בקשת הנתבעים לסילוק על הסף.

8. בקשת רשות הערעור שלפניי הוגשה על-ידי פי.סי. מדיקל, ובה נטען כי שגה בית המשפט בהחלטתו להיעתר לבקשת התובעת לתיקון כתב התביעה והוספת הנתבעים שצירופם התבקש. טענתה המרכזית של פי.סי. מדיקל היא כי תיקון כתב התביעה יוביל

להכבדה ולסרבול ההליך באופן קיצוני עקב הוספת עילות התביעה החדשות. כמו כן מלינה פי.סי. מדיקל על כך שלא פורטו על ידי התובעת בבית משפט קמא התיקונים המבוקשים על ידה ולא צורפה טיוטת כתב התביעה המתוקן, וכי בית המשפט קמא לא נתן דעתו לטעמים הפסולים העומדים מאחורי בקשת תיקון כתב התביעה – הפעלת לחץ פסול ו"מסע דיג" של מסמכים הנוגעים להתנהלותה של פי.סי. מדיקל. בנוסף, נטען כי הטענות בדבר "מימון דק" והברחת נכסים נטענו לצרכי יצירת דעה קדומה והכפשה. יצוין, כי שינוי זהות הנתבעת 2 אינו שנוי במחלוקת בין הצדדים.

9. לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור על נספחיה, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות, ללא צורך בתשובה מטעם המשיבים. ממילא שגם דין בקשת עיכוב הביצוע להידחות.

10. כידוע, החלטות דיוניות, כגון מתן היתר לתיקון כתב תביעה, מצויות בליבת שיקול הדעת של הערכאה הדיונית. לפיכך, ערכאת הערעור תימנע על פי-רוב מלהתערב בהחלטות אלו (רע"א 198/20 פוטשניק נ' MORBY, פסקה 15 והאסמכתאות שם (10.6.2020); רע"א 8892/20 פורטמן נ' צורי שדי ניהול ואחזקות מבנים בע"מ, פסקה 14 (8.4.2021)). ויובהר, תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ח-2018 (להלן: התקסד"א החדשות) אמנם "משקפות דרישה להקפדה גבוהה יותר מצד הצדדים על עמידה בדרישות סדרי הדין, ונראה כי במסגרתן תהיה ידו של בית המשפט קפוצה יותר כשמדובר בבקשות לתיקון כתבי טענות" (רע"א 3510/21 נצר נ' קונפיו, פסקה 9 (25.8.2021)). ואולם גם תחת תקנה 46 לתקסד"א החדשות מסורה לבית המשפט הסמכות לאפשר תיקון כתב תביעה בכל עת, כאשר יישומה של סמכות זו במקרה נתון הוא עניין המצוי בליבת שיקול הדעת הרחב המסור לערכאה המבררת. התערבות ערכאת הערעור בהחלטות מסוג זה הייתה ונותרה מצומצמת, ושמורה לאותם מצבים חריגים, בהם החלטת הערכאה הדיונית חורגת ממתחם האפשרויות הסבירות, דהיינו היא אינה מאזנת באופן המתקבל על הדעת בין השיקולים הרלוונטיים לעניין, ועלולה לגרום לעיוות דין.

11. בעניינינו, מצויה ההחלטה להתיר את התיקון המבוקש לעומד בלב מתחם האפשרויות הסבירות, וממילא אין כל מקום להתערבות ערכאת הערעור בה. בית המשפט קמא השתכנע כי היעדרות לבקשת התיקון במועד שבו הוגשה עשויה לסייע בהעמדת הפלוגתאות האמתיות לדיון, ובהכרעה מלאה במחלוקת שבין הצדדים. במצב דברים זה, ובשים לב לכך שבקשת התיקון הוגשה בשלב מוקדם של ההליך, טרם קיומם של הליכים מקדמיים, היה על פי.סי. מדיקל להצביע על נסיבות מיוחדות כדי להצדיק את התערבותו של בית משפט זה בהחלטה דנן. כזאת לא נעשה (רע"א 7192/14 דוד צוקר ובניו חברה

לבניין ולהשקעות בע"מ נ' צוקר, פסקאות 16-18 (1.1.2015)). הדברים נכונים ביתר שאת, שעה שבית המשפט קמא חייב את התובעת בבית משפט קמא בהוצאות הנתבעים בעקבות הטרחה הדיונית הנוספת שגרמה להם בקשת התיקון.

12. בקשת רשות הערעור נדחית איפוא, וכך גם בקשת עיכוב הביצוע. פי.סי. מדיקל תישא בהוצאות המשיבה 1 (התובעת בהליך קמא) בסכום של 2,500 ש"ח. בקביעת סכום זה הבאתי בחשבון את העובדה שלא התבקשה תגובה.

ניתנה היום, כ"ח בתשרי התשפ"ב (4.10.2021).

שׁוֹפֵט